

การพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*

DEVELOPMENT OF A SUPERVISION Model TO ENHANCE CAPACITY IN
ACTIVE LEARNING MANAGEMENT FOR PROMOTING MEDIA LITERACY UNDER
THE SUPHAN BURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

กรองทิพย์ พึ่งสุข*, อุบลวรรณ ส่งเสริม, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย
Krongthip Puengsuk*, Ubonwan Songserm, Chaiyos Paiwithayasiritham, Siriwan Vanichwatanavorachai

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม ประเทศไทย
Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand

*Corresponding author E-mail: sinepuy08@gmail.com

*Tel: 080-939-1501

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็น แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โครงสร้าง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 75 คน ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 25 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และศึกษานิเทศก์ 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า สภาพการเรียนรู้และปัญหาของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุด การศึกษาข้อมูลจากแหล่งบุคคล พบว่า นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาได้รับประสบการณ์ผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทัน โดยผู้บริหารและเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นระบบสนับสนุนที่มีแผนชัดเจน การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) การวัดและ

ประเมินผล กระบวนการนิเทศ มี 4 ขั้น ดังนี้ 1) การวางแผนการ 2) การดำเนินการนิเทศ 3) การประเมินผลกระบวนการนิเทศ และ 4) การสะท้อนผลกระบวนการนิเทศ

คำสำคัญ: การนิเทศ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การรู้เท่าทันสื่อ

Abstract

This research aimed to 1) Examine baseline data for developing active learning management abilities to promote media literacy, and 2) Develop a supervision model to enhance active learning management abilities that foster media literacy. A mixed-methods research design was employed. The research instruments consisted of a document analysis form, a questionnaire, and semi-structured interviews. The sample, selected through purposive sampling, comprised 128 participants: 75 lower secondary school students (Grades 7 - 9), 25 lower secondary school teachers, 25 school administrators, and 3 educational supervisors. Data were analyzed using descriptive statistics, specifically mean and standard deviation. The results regarding student opinions revealed that the overall learning conditions and problems were at the highest level. Itemized analysis indicated that students most critically required learning management that promotes media literacy skills. Key informant data further substantiated that students should receive learning management promoting media literacy through problem-based learning, enabling them to investigate solutions and gain hands-on experience. Furthermore, teachers should receive supervision to enhance their active learning management abilities in media literacy, supported by administrators and professional development peers through a clear, systematic plan. The supervision model developed to enhance active learning management abilities promoting media literacy comprises 4 components: 1) Principles, 2) Objectives, 3) Supervision Process, and 4) Measurement and Evaluation. The supervision process consists of 4 steps: 1) Planning, 2) Executing Supervision, 3) Evaluating Supervision, and 4) Reflecting on Results.

Keywords: Supervision, Active Learning Management, Media Literacy

บทนำ

การรู้เท่าทันสื่อเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1982 องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้กำหนดความสำคัญของการศึกษา การรู้เท่าทันสื่อไว้ในปฏิญญา Grunwald (Grunwald Declaration) ว่า “เราต้องเตรียมเยาวชนสำหรับการอยู่ในโลกของอิทธิพลจากภาพคำและเสียง” การรู้เท่าทันสื่อเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ดังได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านสื่อสารมวลชนขององค์การยูเนสโกที่อยู่ในกรอบแนวคิดเรื่อง “การส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกและการเสริมสร้างสมรรถนะในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน” โดยมีหลักการหนึ่งระบุไว้ว่า “การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อให้สูงขึ้น” ส่งผลให้ประเทศสมาชิก นานาประเทศขององค์การยูเนสโก ได้ขานรับหลักการนี้และนำไปขับเคลื่อนในประเทศของตน (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2552)

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนได้ดูรายการและถูกนำเสนอในพื้นที่ข่าวสารเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ บนพื้นที่สื่อออนไลน์ ซึ่งปัญหาที่มักพบเห็นบ่อยครั้ง คือ ผู้ผลิตสื่อใช้ประโยชน์จากเด็กในการนำเสนอข่าวสารและหาประโยชน์ทางธุรกิจ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวสารเด็กในบริบทข่าวอาชญากรรม ข่าวบันเทิง และการโฆษณาสินค้า บริการต่าง ๆ ที่นำเด็กมาใช้ประกอบการโฆษณา ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง หรือสิทธิประโยชน์ของเด็ก โดยที่สังคมไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังเท่าที่ควร แม้แต่พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กเอง ก็อาจจะเลยการเข้าไปดูแลบุตรหลานของตัวเองในการใช้และรับสื่อ และเมื่อเกิดปัญหาย้อนออนไลน์ขึ้นกับตัวเด็ก ก็มักไม่รู้วิธีในการจัดการปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม (กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์, 2562)

ปัญหาการใช้สื่อส่วนใหญ่ที่พบในประเทศไทย พบว่า สื่อมีพลังในการสร้างวัฒนธรรมและรูปแบบพฤติกรรมของคนในสังคมที่เป็นผลกระทบในทางลบ เช่น การใช้สื่อนำเสนอค่านิยมที่ผิดด้านเพศ ภาพโป๊เปลือย กิจกรรมทางเพศ เรื่องราว หรือเนื้อหาที่มีลักษณะอนาจารในหมู่เด็กและเยาวชน การใช้สื่อสร้างวัฒนธรรมการชมแข่งแข่งแกล โดยการประจานเรื่องราว ใช้วาจาดูหมิ่นเกลียดชังผ่านโซเชียลมีเดียที่กระทบจิตใจผู้ถูกกระทำบางครั้งก็ไม่ใช่ความจริง โดยที่เจ้าตัวเองก็ไม่สามารถแก้ไขหรือดำเนินการอะไรได้ การใช้สื่อสร้างวัฒนธรรมความรุนแรงทางภาษา ปัจจุบันสื่อไม่จำเป็นต้องเผยแพร่ตัวคนเผยแพร่ข่าว ไม่ต้องใช้ความรับผิดชอบ ไม่ต้องระวังภาษาและวัฒนธรรมการแสดงความคิดเห็น การเสียดสีและเสียงนินทาการเรียน (พนา ทองมีอาคม, 2557) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2560) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิด เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูงเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาคอยชี้แนะ เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือการลงมือทำ ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ข้อมูลจากการนิเทศ ติดตามปัญหาการรู้เท่าทันสื่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26 โรงเรียน พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเข้าถึงสื่อได้ง่าย จึงมีปัญหา ดังนี้ 1) ปัญหาการเชื่อและแชร์ข้อมูลเท็จ นักเรียนจำนวนมากขาดทักษะการตรวจสอบข้อเท็จจริง ทำให้ตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวง ข่าวปลอม หรือเนื้อหาที่บิดเบือนบนโลกออนไลน์ได้ง่าย 2) ปัญหาขาดการคิดวิเคราะห์ นักเรียนมักรับสารหรือโฆษณาที่แฝงมากับอินฟลูเอนเซอร์

โดยขาดการวิเคราะห์เจตนาที่แท้จริงของผู้ส่งสาร ทำให้เกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสม เช่น วัตถุนิยม หรือพฤติกรรมเลียนแบบที่ผิด มักแยกแยะระหว่าง “ข้อเท็จจริง” กับ “ความคิดเห็น” ออกจากกันได้ยาก รับสื่อผ่านการปรุงแต่งทางอารมณ์มากกว่าการคิดเชิงวิพากษ์ ทำให้ถูกชักจูงค่านิยมได้ง่าย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2566)

จากสภาพปัญหา ความสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะเป็นศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อนำไปพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึง วิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าสื่อ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นเกราะป้องกันและส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดิจิทัล ที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมยุคสารสนเทศได้อย่างปลอดภัยและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mix Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (The Embedded Design) ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1,109 คน และครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 98 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 75 คน ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 25 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และศึกษานิเทศก์ 3 คน วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด หลักการและทฤษฎีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 7 หัวข้อ ประเภทของเอกสาร ชื่อเอกสาร ชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ วันที่ศึกษา ประเด็นที่ศึกษา และสรุปประเด็นสำคัญ

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-ended question) แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นปีของนักเรียน และโรงเรียน ตอนที่ 2 ประเด็นคำถาม จำนวน 7 ข้อ คำถามชนิดเลือกตอบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 3, 2, 1 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง (Structural Interview) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลและการนิเทศ เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นคำถาม และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จัดพิมพ์เอกสาร และตรวจคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน นักการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และนักการศึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC)

ผลกาตรวสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อในเครื่องมือทุกฉบับผ่านเกณฑ์การประเมิน (มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาและความครอบคลุมอย่างเหมาะสม จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

3. เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกเอกสาร และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง และจากเอกสาร Google Form หลังจากนั้นรวบรวมเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า ทุกฉบับมีความครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลโดยตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) การวัดและประเมินผล แนวคิดการนิเทศ กระบวนการนิเทศการศึกษา ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การปฏิบัติการนิเทศ 3) การประเมินผล และ 4) การสะท้อนผลการนิเทศ แนวคิดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การรับสื่อ 2) การเข้าใจสื่อ 3) การวิเคราะห์สื่อ 4) การประเมินสื่อ 5) การใช้สื่อ

และ 6) การสร้างสรรค์ 4. ผลการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นทำความเข้าใจ 3) ขั้นฝึกทักษะ และ 4) ขั้นประเมินผลและสรุปผล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 1 นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่ 7 การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้เพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ประเมิน น้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สภาพการเรียนและปัญหาของนักเรียน

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ	4.79	0.41	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ผ่าน การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.47	0.61	มาก
3. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหา	4.71	0.46	มากที่สุด
4. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรมีสื่อที่หลากหลายในการจัดการ เรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	4.59	0.50	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้นักเรียน ประเมินตนเอง	4.41	0.50	มาก
6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้ครูผู้สอน เป็นผู้ประเมิน	4.49	0.50	มาก
7. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้เพื่อนในชั้น เรียนเป็นผู้ประเมิน	4.38	0.49	มาก
โดยรวม	4.56	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สภาพการเรียนและปัญหาของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.46) และลำดับสุดท้าย คือ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้เพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.49)

ผลการศึกษาข้อมูลจากแหล่งบุคคล ได้แก่ ครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาได้รับประสบการณ์ผ่านการลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทัน โดยผู้บริหารและเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นระบบสนับสนุนที่มีแผนชัดเจน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า รูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ: เน้นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์: เพื่อเสริมสร้างความสามารถของ ครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล โดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

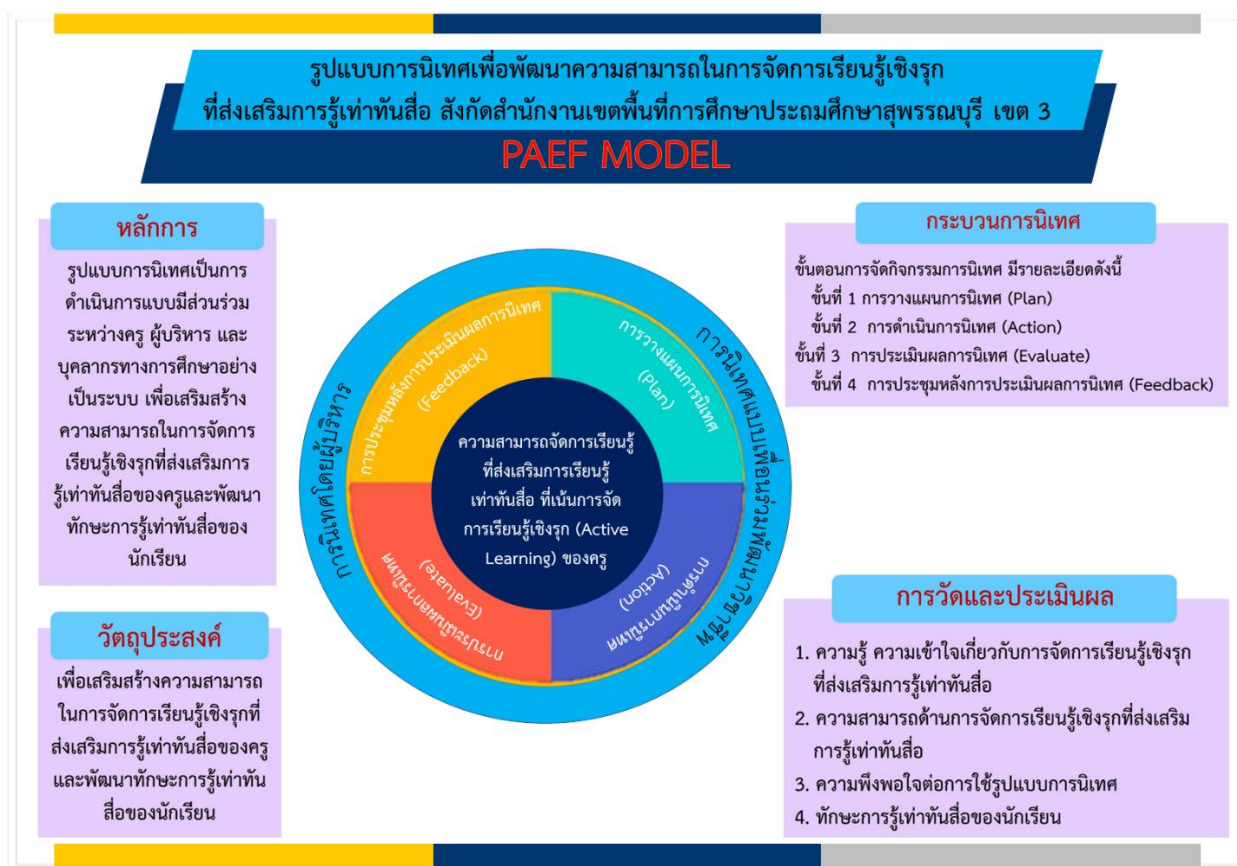
1. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลี้ยง ทูมทอง ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องขั้นตอนสำคัญในการออกแบบ และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบเพื่อกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบ การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ (บุญเลี้ยง ทูมทอง, 2556) การประเมินผลรูปแบบการสอนเป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพ ของรูปแบบแนวคิดการนิเทศ กระบวนการนิเทศการศึกษาได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน ยืนยง ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการนิเทศ ว่ามี 4 ขั้นตอน คือ 1) การคัดกรองระดับความรู้ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ และ 4) การประเมินผล การนิเทศ (ยุพิน ยืนยง, 2553) แนวคิดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การรับสื่อ 2) การเข้าใจสื่อ 3) การวิเคราะห์สื่อ 4) การประเมินสื่อ 5) การใช้สื่อ และ 6) การสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิทธิดา รอดประพันธ์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเยาวชนรู้เท่าทันสื่อ ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสรุปองค์ประกอบพฤติกรรมกรู้เท่าทันสื่อว่ามีองค์ประกอบ

ดังนี้ การเข้าถึงสื่อหรือการรับสื่อ การวิเคราะห์สื่อ การเข้าใจสื่อ การประเมินค่าสื่อ และการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ปัทิตา รอดประพันธ์ และคณะ, 2559) จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นทำความเข้าใจ 3) ขั้นฝึกทักษะ และ 4) ขั้นประเมินผลและสรุปผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Barrow, H. S. ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ ดังนี้ 1) นำนักเรียนเข้าสู่ปัญหา และจูงใจให้ผู้เรียนเลือกปัญหา 2) วางแผนการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาข้อมูลที่เหมาะสมนำไปสู่การทดลองและค้นหาคำอธิบาย และการหาคำตอบ 3) พัฒนาและนำเสนอผลงาน นักเรียนนำเสนองานโดยอาจจัดทำเป็นโครงงานหรือการจัดนิทรรศการ 4) วิเคราะห์และประเมินกระบวนการแก้ปัญหา ที่นักเรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ (Barrow, H. S., 2000) การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด และ ข้อที่ 7 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อควรให้เพื่อนในชั้นเรียนเป็นผู้ประเมินน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริชา สุจิตวนิช ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ประโยชน์และการนำไปใช้ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ นักศึกษามีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (มาริชา สุจิตวนิช, 2558)

2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) การวัดและประเมินผล กระบวนการนิเทศ มี 4 ขั้น ดังนี้ 1) การวางแผนการ 2) การดำเนินการนิเทศ 3) การประเมินผลการนิเทศ และ 4) การสะท้อนผลการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติ นันทพงษ์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์หลักวิธีการใช้ภาษาและการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของการใช้รูปแบบฯ (กิรติ นันทพงษ์, 2565) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา วรธาดาสวัสดิ์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ผู้ที่เกี่ยวข้องและบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ของการนิเทศ (วิจิตรา วรธาดาสวัสดิ์, 2566)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ (PAEF Model) มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ: รูปแบบการนิเทศเป็นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์: เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการนิเทศ: ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Plan) มีการอบรมให้ความรู้โดยเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างความร่วมมือ และเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 2 การดำเนินการนิเทศ (Action) เป็นกระบวนการปฏิบัติจริงตามแผนที่ได้วางไว้ ประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเรื่องที่สนใจ อาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น หรือเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เรียนมาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถามเป็นแนวทางที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบอย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2.2 ขั้นทำความเข้าใจ (Understand) ผู้เรียนทำความเข้าใจประเด็นที่สนใจ มีการกำหนดแนวทาง กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้และสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนได้

ขั้นที่ 2.3 ขั้นฝึกทักษะ (Practice) ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหาตามแผนการที่กำหนดไว้โดยมี ผู้สอนเป็นที่ปรึกษา

ขั้นที่ 2.4 ขั้นประเมินผลและสรุปผล (Evaluation and Conclusion) ผู้เรียนประเมินตามสภาพจริงและนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้สรุปผล

ขั้นที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation) เป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ และสรุปผลของการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการนิเทศ (Feedback) เป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้สะท้อนประสิทธิภาพของการนิเทศ โดยผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ ร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงบวก แก่กันละกัน ที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) การวัดและประเมินผล ความคิดเห็นของนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การศึกษาข้อมูลจากแหล่งบุคคลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการนิเทศได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อ ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาได้รับประสบการณ์ผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทัน โดยผู้บริหารและเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นระบบสนับสนุนที่มีแผนชัดเจน การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ และการวัดและประเมินผล โดยการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้ 1) ควรกำหนดเป็นนโยบาย และขับเคลื่อนจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ โดยนำรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ และจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติการนิเทศ (Supervision Guidelines) ให้แก่ศึกษานิเทศก์ และประธานกลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางมาตรฐานในการส่งเสริมสมรรถนะครูอย่างเป็นรูปธรรม 2) ควรสนับสนุนให้มีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ ให้ศึกษานิเทศก์เป็นระบบสนับสนุน โดยมีแผนการนิเทศชัดเจน โดยใช้รูปแบบการนิเทศฯ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่ออย่างแท้จริงต่อเนื่อง

และ 3) ควรมีนโยบายการพัฒนา และสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ ให้ความหลากหลาย ทันสมัย และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะระดับระดับสถานศึกษา ดังนี้ 1) ควรมีการบริหารจัดการด้านการนิเทศที่ยืดหยุ่น มีความเป็นกัลยาณมิตร ควรลดกระบวนการนิเทศที่เน้นการตรวจเอกสารแบบดั้งเดิม มาเป็น การนิเทศแบบพี่เลี้ยงเชิงแนะนำ เน้นการร่วมคิด ร่วมพัฒนา และเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนแนวความคิด และ มีการนิเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และ 2) ควรมีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ หลังจากการนิเทศควรเปิดโอกาสให้ครู สะท้อนความคิดพูดคุยแลกเปลี่ยน การให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (PLC) และมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1) ควรศึกษาวิจัย ขยายผลสู่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษา และปรับปรุงขั้นตอน ให้เหมาะสมกับ ข้อจำกัดหรือตามบริบทของโรงเรียนแต่ละขนาด 2) ควรศึกษาวิจัย และขยายผลการใช้รูปแบบ และเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตอื่น ๆ เพื่อรับรองผลการใช้รูปแบบ และพัฒนารูปแบบต่อไป และ 3) ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ ในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. (2562). คู่มือรู้เท่าทันสื่อออนไลน์และแผ้วถางสื่อไม่ปลอดภัยต่อเด็ก และเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: เฟสท์ ออฟเซท.
- กิริติ นันทพงษ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาและการรู้เท่าทันสื่อของ นักศึกษาวิชาชีพครู. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- บุญเลี้ยง หุมทอง. (2556). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : พริ้นติ้งไทย แฟคตอรี.
- ปัทมิตา รอดประพันธ์ และคณะ. (2559). การพัฒนาหลักสูตรเยาวชนรู้เท่าทันสื่อตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(4), 156-170.
- พนา ทองมีอาคม. (2557). ทิวทัศน์ที่ไม่รู้ไม่ได้แล้ว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2552). ถอดรหัสลับความคิดเพื่อการรู้เท่าทันสื่อ: คู่มือการเรียนรู้ เท่าทันสื่อ. กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ท ครีเอชัน.
- มาริษา สุจิตวนิช. (2558). การรู้เท่าทันสื่อประโยชน์และการนำไปใช้กรณีศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.
- ยุพิน ยืนยง. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน ของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิจิรตา วรธาดาสวัสดิ์. (2566). รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 3(1), 21-33.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2566). การนิเทศ ติดตามปัญหาการเรียนการสอนปีการศึกษา 2566. สุพรรณบุรี: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เอกสารหมายเลข 6/2563.
- Barrow, H. S. (2000). Problem-based learning applied to medical education. Illinois: School of Medicine, Southern Illinois University.